

**Ogólne Zasady Oceniania
z języka polskiego w IV Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie do
klasy III (po SP)**

I. Przedmiotowe zasady dotyczą:

1. Systemu oceniania z języka polskiego.
2. Działań uczniów podlegających ocenianiu.
3. Metod sprawdzania osiągnięć uczniów.
4. Szczegółowych zapisów dotyczących oceniania pracy ucznia, absencji na sprawdzianach itp.
5. Szczegółowych kryteriów i wymagań na poszczególne oceny dla klasy I
6. Kryteriów oceniania form pisemnych uczniów

II. Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego zostały opracowane w oparciu o analizę następujących czterech dokumentów:

- 1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- 2) nową podstawę programową dla liceum;
- 3) wewnątrzszkolne zasady oceniania w ZSO nr 1 w Tarnowie
- 4) wymagania oparte o obowiązująca podstawę programową do danej klasy
- 5) program nauczania języka polskiego w liceum i technikum dla klasy III – „Sztuka wyrazu- język polski do liceum i technikum

III. Przedmiotowe zasady oceniania mają na celu:

- a) przekazywanie uczniom i rodzicom (opiekunom prawnym) informacji o rozwoju i postępach ucznia,
- b) diagnozowanie potrzeb indywidualnych ucznia oraz przyczyn trudności w nauce,
- c) klasyfikowanie uczniów,
- d) monitorowanie wiedzy i umiejętności w celu dokonywania ewaluacji,
- e) motywowanie uczniów do aktywnej pracy i zaangażowania w proces uczenia się,
- f) wspieranie rozwoju intelektualnego uczniów,
- g) odzwierciedlanie postępów uczniów z opiniami poradni pedagogiczno- psychologicznej, w zdobywaniu wiedzy i umiejętności z języka polskiego zgodnie ze wskazaniami i zaleceniami poradni,

1. Zasady oceniania z języka polskiego:

1. Na początku roku szkolnego **uczniowie są zapoznawani z przedmiotowymi zasadami oceniania z języka polskiego**, zestawem lektur i przewidywanymi terminami ich omawiania. Spis lektur (pozycji książkowych) podaje się uczniom na 1. lekcji. Może on się różnić w poszczególnych klasach ze względu na realizowany poziom (podstawowy/rozszerzony) i decyzję nauczyciela (za wyjątkiem lektur obligatoryjnych). Uczeń jest zobowiązany zapisać je w zeszycie, aby były dostępne również dla rodziców (opiekunów prawnych).
2. **Oceny cząstkowe** wyrażone są w stopniach: **1, +1, -2, 2, +2,-3, 3, +3, -4, 4, +4, -5, 5, +5, 6**. **Uzyskanie określonej oceny zależy od uzyskanej ilości punktów w pracy pisemnej wyrażonej w procentach:**

Ocena	Procenty
celujący	powyżej 105%
+ bardzo dobry	101%-104%
bardzo dobry	93-100%
- bardzo dobry	87- 92%
+dobry	80- 86%
dobry	71- 79%

- dobry	65- 70%
+dostateczny	58- 64%
dostateczny	51- 57%
- dostateczny	46- 50%
+ dopuszczający	41- 45%
dopuszczający	35- 40%
- dopuszczający	30-34%
+niedostateczny	26- 29%
niedostateczny	0- 25%

3. Kwestię śródrocznych i rocznych ocen niedostatecznych z przedmiotu reguluje szczegółowo Statut Szkoły.

2. Działania uczniów podlegające ocenianiu:

1. Wypowiedzi ustne:

- wypowiedź kilkudzaniowa na zadany temat,

- 10- minutowa wypowiedź ustna na zadany temat – analiza i interpretacja tekstu kultury z odwołaniem do innych tekstów,
- prezentacja,
- recytacja,
- dialog,
- aktywność (kreatywność) na lekcjach,
- udział w dyskusji (argumentowanie, wnioskowanie, przemówienie),
- praca z lekturą.

2. Wypowiedzi pisemne:

- testy/ sprawdziany z literatury lub wiadomości o języku;
- testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem i wykonywania operacji na tekście;
- testy diagnozujące;
- prace klasowe (w postaci wypracowań – rozprawka problemowa lub interpretacja tekstu poetyckiego);
- sprawdziany wiadomości; sprawdziany znajomości lektur;
- kartkówki;
- prace domowe;
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń;
- odpowiedzi dotyczące czytania i odbioru tekstów kultury;

- streszczenie
- definicja
- notatka syntetyzująca
- notatka encyklopedyczna
- szkic interpretacyjny
- rozprawka
- szkic krytyczny
- mowa
- referat
- hasło encyklopedyczne
- opinia-
- skarga
- zażalenie
- felieton(zakres rozszerzony)
- reportaż(zakres rozszerzony)-
- analiza porównawcza(zakres rozszerzony)

3. Zadania praktyczne:

- twórcze przygotowanie do lekcji;
- praca w grupie;
- inscenizacja;
- prezentacja referatu, prezentacja, np. w PowerPoint, bądź informacji przygotowanych samodzielnie;
- prace nadobowiązkowe, np.: realizacja projektu (pomoc dydaktyczna, audycja radiowa, film, itp.);
- przygotowanie i przeprowadzenie lekcji.

3. Metody sprawdzania osiągnięć uczniów.

Przewiduje się w każdym semestrze następujące metody sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów(ilość zależy od poziomu realizowanego w danej klasie):

1. pisemne dwugodzinne prace klasowe dłuższej wypowiedzi (wypracowania),
2. sprawdziany wiedzy i umiejętności z kształcenia językowego,
4. testy sprawdzające czytanie i odbiór tekstów kultury,
5. sprawdziany z lektur i wiadomości teoretycznoliterackich,
6. kartkówki (wiadomości z trzech ostatnich lekcji),
7. pisemne prace domowe,
8. konspekty do wypowiedzi ustnych,
9. wypowiedzi ustne,
10. zadania praktyczne,
11. aktywność na lekcji,
12. test diagnozujący,
13. zadania dodatkowe, konkursy

Uczeń klasy pierwszej na poziomie podstawowym i rozszerzonym otrzymuje w ciągu semestru minimalnie trzy oceny: jedną za odpowiedź ustną lub kartkówkę z bieżącego materiału oraz 2 oceny z prac pisemnych (sprawdziany, zadania klasowe itp.)

4. Zapisy szczegółowe.

1. Oceny są **jawne i umotywowane** przez nauczyciela na prośbę ucznia lub rodzica/opiekuna.
2. W ciągu semestru uczeń musi otrzymać co najmniej po jednej ocenie: z wypracowania klasowego (poziom podstawowy: rozprawka lub interpretacja wiersza; poziom rozszerzony (od klasy II) - tekst argumentacyjny lub interpretacja porównawcza); sprawdzianu wiadomości, czytania ze zrozumieniem, sprawdzianu ze znajomości lektury, odpowiedzi ustnej lub kartkówki z wiadomości bieżących oraz ćwiczenia praktycznego (konspektu wypowiedzi pisemnej lub ustnej).
3. **Prace klasowe / sprawdziany/ ćwiczenia są obowiązkowe.** O ich planowanej ilości nauczyciel informuje uczniów na początku roku szkolnego.
4. Każdą ocenę niedostateczną uczeń może poprawiać tylko jeden raz. Poprawa takiej pracy może nastąpić na dowolną ocenę w ciągu dwóch tygodni, **w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.** Do dziennika wpisuje się ocenę z pierwszego terminu, a w rubryce poprawa - ocenę uzyskaną z poprawy.
5. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową, to powinien napisać ją **w wyznaczonym przez nauczyciela terminie** . W takim przypadku w dzienniku wpisuje się znak nb – jest to informacja dla rodziców (opiekunów prawnych), że dziecko było nieobecne. Po napisaniu pracy klasowej w miejscu nb wpisuje się otrzymaną ocenę.
6. **Podobnie postępuje się w przypadku nieoddania pracy domowej – jeżeli uczeń był nieobecny przez kolejnych 5 dni, powinien oddać zadanie w ciągu tygodnia, w przypadku krótszej absencji – na kolejnej lekcji j. polskiego.**
7. **Uczeń, który w czasie pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki korzysta z niedozwolonych materiałów (zeszytu, książki, notatek, telefonu komórkowego) otrzymuje ocenę niedostateczną i nie ma prawa jej poprawienia.**
8. Uczeń ma obowiązek brać aktywny udział w lekcji, przestrzegać ustalonych zasad i porządku w czasie jej trwania..
9. Każdy uczeń **ma prawo do zdobycia dodatkowych ocen** za prace nadobowiązkowe zlecone przez nauczyciela bądź podjęte z własnej inicjatywy. Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może wystawić uczniowi ocenę celującą, bardzo dobrą lub dobrą. Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia uczniowi oceny niedostatecznej, dopuszczającej lub dostatecznej.
10. **Na ocenę końcową uczeń pracuje przez cały rok.**
11. Prace klasowe, z nauki o literaturze, z nauki o języku **zapowiadane są** przez nauczyciela **tydzień wcześniej.** **Piętnastominutowe sprawdziany oraz kartkówki nie muszą być zapowiadane.** Zakres sprawdzania nimi stopnia opanowania materiału jest następujący:

- wiadomości z jednej jednostki tematycznej, nie więcej jednak niż trzech ostatnich lekcji - jednak z uwzględnieniem treści i umiejętności wymaganych na wcześniejszych etapach kształcenia i sprawdzanych na egzaminie.

12. Poprawa ocen niedostatecznych z prac pisemnych jest dobrowolna i musi odbywać się w terminie ustalonym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni od daty oddania ocenionej pracy.

13. W celu sprawdzenia wiadomości i osiągnięć edukacyjnych ucznia ustala się następujące formy oceniania:

1) kontrola ustna:

a) odpowiedź obejmująca materiał nie więcej niż z trzech jednostek tematycznych, jednak z uwzględnieniem treści i umiejętności wymaganych na wcześniejszych etapach kształcenia i sprawdzanych na egzaminie.

b) odpowiedź podczas lekcji powtórzeniowych,

c) 10- minutowa wypowiedź ustna na zadany temat – analiza i interpretacja tekstu kultury z odwołaniem do innych tekstów.

2) kontrola pisemna:

a) kartkówka - krótka praca pisemna przeprowadzona z jednej jednostki tematycznej, nie więcej jednak niż z 3 ostatnich lekcji.

b) sprawdzian - praca pisemna obejmująca wiedzę z określonego działu.

c) praca klasowa - praca pisemna dwugodzinna – rozprawka problemowa lub interpretacja tekstu poetyckiego; na poziomie rozszerzonym - tekst argumentacyjny lub interpretacja porównawcza.

d) streszczenie,

e) praca semestralna i podsumowująca wyniki nauczania na danym poziomie,

f) test - praca pisemna przeprowadzana w postaci zadań/pytań otwartych, wielokrotnego wyboru lub innej formie ustalonej przez nauczyciela,

3) kontrola i ocena prac domowych,

4) aktywność i zaangażowanie w procesie dydaktycznym. Za duże zaangażowanie w czasie jednostki lekcyjnej uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą; za mniejsze – może otrzymać tzw. „plusy”. 5 „plusów” = ocena bardzo dobra.

14. Pod pojęciem aktywności na przedmiocie rozumie się:

- a) częste zgłaszanie się i udzielanie prawidłowych odpowiedzi na lekcji;
- b) udział w konkursie przedmiotowym
- c) wykonywanie dodatkowych zadań, pomocy naukowych, referatów,
- d) sukcesy ucznia w konkursach szkolnych.

15. Nauczyciel ma obowiązek sprawdzenia i oddania prac pisemnych **w ciągu dwóch tygodni**, w przypadku wypracowań – **trzech tygodni, z wyłączeniem świąt, ferii i czasu poprawy egzaminów próbnych i maturalnych.**

16. Sprawdzone i ocenione prace pisemne uczeń i jego rodzice **otrzymują do wglądu** według poniższych zasad:

- a) **uczniowie** zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela;
- b) **rodzice** uczniów mają wgląd do poprawionych prac pisemnych swoich dzieci w szkole po ustaleniu terminu z nauczycielem; nauczyciel ma obowiązek przechowywać prace kontrolne uczniów do końca roku szkolnego.

17. Uczeń może być **zwolniony z pisania** prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych i wszelkich form sprawdzania wiedzy, jeżeli przygotowuje się do konkursu lub olimpiady przedmiotowej.

18. Okres **tygodniowej absencji** nie zwalnia ucznia od obowiązki posiadania zeszytu, podręcznika i przyborów szkolnych.

19. Ustala się, że pisemne **prace domowe** („wypracowania”) są **zadawane** z 3-5 dniowym wyprzedzeniem, natomiast zadania krótszej odpowiedzi mogą być zadawane z lekcji na lekcję.

20. Wszystkie **prace ucznia**, zarówno domowe jak i kontrolne, muszą być **napisane w czytelny i estetyczny sposób**. Tekst niemożliwy do odczytania, nie pozwala na ocenę treści pracy, nie jest więc brany pod uwagę przy jej ocenie, wpływa również na obniżenie oceny za język.

21. Uczeń jest zobowiązany przychodzić **na lekcje przygotowany**, przez co rozumie się:

- a) posiadanie zeszytu, podręcznika, wymaganych pomocy naukowych,
- b) znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji,
- c) wykonanie pracy domowej zadanej w przeddzień lub z tygodniowym wyprzedzeniem,
- d) przeczytanie zadanego przez nauczyciela tekstu literackiego.

22. Dwa razy w semestrze uczeń ma prawo zgłosić **nieprzygotowanie** do lekcji, czyli brak podręcznika, brak pracy domowej (za wyjątkiem „wypracowania” zapowiedzianego 3-5 dni wcześniej). O fakcie nieprzygotowania uczeń informuje nauczyciela na początku lekcji. Nauczyciel odnotowuje brak nieprzygotowania w dzienniku wpisując **skrót np.** Punkt ten nie dotyczy zapowiedzianych wcześniej prac klasowych, sprawdzianów oraz lektur, których termin omawiania był z uczniami uzgadniany wcześniej.

5. Kryteria i wymagania na poszczególłą ocenę.

Wymagania zostały podzielone na cztery zakresy, odpowiadające celom kształcenia ujętym w *Nowej podstawie programowej*:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

A. Czytanie utworów literackich

B. Odbiór tekstów

II. Kształcenie językowe

A. Gramatyka języka polskiego

B. Zróżnicowane języka

C. Komunikacja językowa i kultura języka

D. Ortografia i interpunkcja

III. Tworzenie wypowiedziach

A. Elementy retoryki

B. Mówienie i pisanie

IV. Samokształcenie

Warunkiem koniecznym do omawiania tekstów kultury jest ich znajomość w zakresie wymaganym przez nauczyciela (w zależności od realizowanego poziomu). Uczeń zawsze musi znać tekst (przeczytał go we fragmentach lub w całości – tak jak polecił nauczyciel), w przeciwnym wypadku analiza i interpretacja nie przyniosą oczekiwanych efektów.

Ogólne kryteria oceniania dla klasy III szkoły średniej

ZAKRES PODSTAWOWY

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
---	--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • nie przyswoił podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego, co nie pozwala na kontynuację nauki w klasie wyższej; • nie rozumie większości wiadomości z zakresu programu nauczania; • nie umie stosować nabytej wiedzy • nie utrwała zdobytej wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje pewne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; • stosuje zdobytą wiedzę przy pomocy nauczyciela; • często popełnia błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych; • ma trudności w utrwalaniu zdobytej wiedzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; • stara się samodzielnie zastosować zdobytą wiedzę; • popełnia nieliczne błędy językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych; • przejawia braki w trwałym opanowaniu materiału programowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; • stosuje zdobytą wiedzę; • popełnia drobne usterki językowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego; • swobodnie stosuje zdobytą wiedzę; • wdrożony do autokorekty stara się nie popełniać błędów językowych w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • biegle opanował wszystkie wiadomości i umiejętności z zakresu podstawowego podstawy programowej lub dodatkowo przyswoił wiadomości wykraczające poza zakres programu nauczania; • interpretuje zdobytą wiedzę w sposób samodzielny i oryginalny; • prezentuje wiedzę, posługując się precyzyjnym językiem i bogatym słownictwem.
---	--	---	--	--	--

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy III szkoły średniej

ZAKRES PODSTAWOWY

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich				

<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy podziału literatury na epoki; • z pomocą nauczyciela sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w Młodej Polsce, dwudziestolecium międzywojennym i w literaturze wojny i okupacji; • na ogół trafnie rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną i fantastyczną; • rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne (np. balladę), w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet, hymn, mit) oraz powieść 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podstawy podziału literatury na epoki; • sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w Młodej Polsce, dwudziestolecium międzywojennym i w literaturze wojny i okupacji; • rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną, symboliczną; • poprawnie rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej (np. sonet, hymn, mit) oraz powieść psychologiczną, powieść społeczną, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji; • sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w Młodej Polsce, dwudziestolecium międzywojennym i w literaturze wojny i okupacji; używa też terminów: modernizm, neoromantyzm, <i>fin de siècle</i>, międzywojnie; • rozpoznaje konwencje literackie (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie podział literatury na epoki i procesy z tym związane; • sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w Młodej Polsce, dwudziestolecium międzywojennym i w literaturze wojny i okupacji oraz w pozostałych (dotyczy nawiązań i kontekstów); używa też terminów: modernizm, <i>fin de siècle</i>, neoromantyzm, międzywojnie; • właściwie rozpoznaje konwencje literackie (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową, naturalistyczną i mimetyczną) i precyzyjnie określa ich cechy w utworach; • rozumie pojęcie genologii; rozróżnia 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym; • rozumie podział literatury na epoki i procesy z tym związane; • wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do literatury wojny i okupacji; • trafnie sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w Młodej Polsce, dwudziestolecium międzywojennym i w literaturze wojny i okupacji oraz w pozostałych (dotyczy nawiązań i kontekstów); używa też terminów: modernizm, neoromantyzm, <i>fin de siècle</i>, międzywojnie;
--	--	--	---	--

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • potrafi przetwarzać i układać pod względem ważności proste informacje z tekstów (np. z publicystyki młodopolskiej); • przy pomocy nauczyciela analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje niektóre teksty publicystyczne (artykuł), retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe (definicja, notatka encyklopedyczna); • wie, że starożytny teatr grecki wpłynął na rozwój sztuki teatralnej; • z pomocą nauczyciela rozumie pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów (np. z publicystyki młodopolskiej) w stopniu umożliwiającym ich funkcjonalne wykorzystanie zarówno podczas lekcji, jak i w trakcie samodzielnej pracy; • odczytuje sens utworu, jego główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, reportaż), retorycznych (przemówienie) i popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); wśród tekstów prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych (z publicystyki młodopolskiej), popularnonaukowych, naukowych; • analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, reportaż), retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja) i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; rozpoznaje środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, (z publicystyki młodopolskiej), popularnonaukowych, naukowych; • poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację; • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja) i naukowych (rozprawa); wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość, komentarz; rozpoznaje środki językowe i ich 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dzieła sztuki z różnych dziedzin na poziomie dosłownym i przenośnym, porównuje ze sobą dzieła z różnych dziedzin sztuki i różnych epok; • szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych (z publicystyki młodopolskiej), popularnonaukowych, naukowych; • poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację • rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż), retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka
--	--	---	---	---

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych; • rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu ma wpływ na znaczenie wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • zna i potrafi rozróżnić typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście; • potrafi wykorzystać zdania złożone podrzędnie do budowania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym; • rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je do budowy własnych wypowiedzi; • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie je wykorzystuje do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je do budowy własnych wypowiedzi; • rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady zróżnicowania językowego; • samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku; • funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz przy tworzeniu własnych wypowiedzi; • rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie je wykorzystuje do budowy wypowiedzi o różnym charakterze; • rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich
---	---	--	--	--

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; • na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście; • zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji kulturowej; • rozpoznaje rodzaje stylizacji (np. biblijna, mitologiczna/ mityczna, kolokwializacja); • dostrzega słownictwo o charakterze wartościującym. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; • określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim; • zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze na przestrzeni epok; • rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna/ mityczna, kolokwializacja) oraz określa ich funkcje w tekście; • rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym/ nacechowanym. 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozpoznaje styl młodopolski • poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; • zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; • poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna/ mityczna, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, dialektyzacja/ stylizacja gwarowa) oraz określa ich funkcje w tekście; odróżnia dialekt od 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozpoznaje styl młodopolski (upoetyzowanie, oryginalne słownictwo, skomplikowana składnia, popularność sonetu) • dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny; • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; • rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna/ mityczna, kolokwializacja, stylizacja 	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami stylu i stylizacji; rozumie ich znaczenie w tekście; rozpoznaje styl młodopolski • dokładnie określa i nazywa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny; • zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym; • rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna/ mityczna, kolokwializacja, środowiskowa, archaizacja, dialektyzacja/ stylizacja gwarowa) oraz
--	--	---	---	---

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie znaku językowego; • wie, że język to system znaków; • zna pojęcie aktukomunikacji językowej; • potrafi wymienić funkcje tekstu; • rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. przemilczenia, niedopowiedzenia); • stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i zazwyczaj określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, grę słów, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, niedopowiedzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • trafnie rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoksy, przemilczenia, niedopowiedzenia, elipsy/ wyrzutnie, anakoluty, grę słów, homonimie), dba o jasność i precyzję 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka; • zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście; • sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt); • rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); • rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy,
--	---	--	---	---

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady ortografii poznane w szkole podstawowej (np. pisownię zakończeń rzeczowników żeńskich z końcówką <i>-ja, -ia</i> w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku; pisownię przedrostków <i>wz-, weź-, ws-, wes-, roz-, bez-</i>; pisownię przyimków złożonych; pisownię samogłosek <i>ą, ę</i> oraz połączeń <i>om, on, em, en</i>; pisownia skrótów i skrótowców) • wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych (oddzielanie przecinkiem zdań składowych) • wie, że w tekstach mogą pojawić się zamierzone błędy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej (np. pisownię zakończeń rzeczowników żeńskich z końcówką <i>-ja, -ia</i> w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku; pisownię przedrostków <i>wz-, weź-, ws-, wes-, roz-, bez-</i>; pisownię przyimków złożonych; pisownię samogłosek <i>ą, ę</i> oraz połączeń <i>om, on, em, en</i>; pisownia skrótów i skrótowców) • wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji w różnorodnych typach wypowiedzi; • wie, że w tekstach mogą pojawić się zamierzone błędy ortograficzne (np. w postulatach polskich futurystów). 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej (np. pisownię zakończeń rzeczowników żeńskich z końcówką <i>-ja, -ia</i> w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku; pisownię przedrostków <i>wz-, weź-, ws-, wes-, roz-, bez-</i>; pisownię przyimków złożonych; pisownię samogłosek <i>ą, ę</i> oraz połączeń <i>om, on, em, en</i>; pisownia skrótów i skrótowców) • wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; • wyjaśnia znaczenie zastosowanej interpunkcji (np. funkcje wykrzyknika, wielokropka, myślnika, 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej (np. pisownię zakończeń rzeczowników żeńskich z końcówką <i>-ja, -ia</i> w dopełniaczu, celowniku i miejscowniku; pisownię przedrostków <i>wz-, weź-, ws-, wes-, roz-, bez-</i>; pisownię przyimków złożonych; pisownię samogłosek <i>ą, ę</i> oraz połączeń <i>om, on, em, en</i>; pisownia skrótów i skrótowców) • zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; • wyjaśnia znaczenie zastosowanej interpunkcji; • wie, że w tekstach mogą pojawić się zamierzone błędy ortograficzne (np. 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji; • dostrzega wariantywność zasad ortograficznych; • bardzo dobrze zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu; • wyjaśnia znaczenie zastosowanej interpunkcji; • wie, że w tekstach mogą się pojawić zamierzone błędy ortograficzne (np. w postulatach polskich futurystów) i zna funkcje błędu ortograficznego w tekście artystycznym (m.in.: szokowanie, podkreślenie językowej oryginalności, zwrócenie uwagi; wyraz niezgody na zastane reguły; stylizacja środowiskowa; efekt
--	--	---	---	--

III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej; • próbuje określać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; • na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); • przy pomocy nauczyciela potrafi wskazać użyte w tekście środki retoryczne (np. pytania retoryczne, powtórzenia, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia); • potrafi wyróżnić argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej; 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezy i argumenty w samodzielnie tworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej; • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; • rozumie i na ogół stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); • zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenia i ich rodzaje: anafory, epifory, paralelizmy, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia, inwersje); • rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne – pozamerytoryczne); 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; • rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, wyliczenia, paralelizmy, powtórzenia i ich rodzaje: anafory, epifory, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; • rozumie i zawsze stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, wyliczenia, paralelizmy, powtórzenia i ich rodzaje: anafory, epifory, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne), w 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych; • wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej; • rozumie i zawsze stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa); • wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. wykrzyknienia, pytania retoryczne, powtórzenia i ich rodzaje: anafory, epifory, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę; • rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne, emocjonalne), w
---	--	---	--	---

III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • zajmuje stanowisko w danej sprawie, ale nie zawsze potrafi uzasadnić własne zdanie; • zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata; • na ogół potrafi dostrzec przejawy agresji językowej; • przy pomocy nauczyciela formułuje oceny, pytania, odpowiedzi; redaguje proste informacje, uzasadnienia, komentarze; • z pomocą nauczyciela tworzy formy użytkowe: opinia, skarga, zażalenie; stosuje zwroty adresatywne; • z pomocą nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź, określa jej cel i adresata, zna funkcję, którą ma spełnić; • dostrzega przejawy agresji językowej i reaguje na nią; • zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; • tworzy formy użytkowe: opinia, skarga, zażalenie; stosuje zwroty adresatywne; • tworzy spójne wypowiedzi w 	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; • zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji; • sprawnie tworzy formy 	<ul style="list-style-type: none"> • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi; • zgodnie z normami formułuje oceny, pytania, odpowiedzi, redaguje informacje, uzasadnienia, głos w dyskusji, komentarze; • sprawnie tworzy formy użytkowe: opinia, skarga, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się oryginalnością oraz wartościami artystycznymi; • rozwija swoją twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, warsztaty pisarstwa i inne); • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie; • buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki; • reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska,
---	---	---	---	---

IV. Samokształcenie

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • potrafi uczyć się samodzielnie; • próbuje porządkować informacje; • w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia; • sporadycznie korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; • próbuje stosować w swoich wypowiedziach odpowiednie cytaty • próbuje wzbogacić swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty); • w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje samodzielnie; • przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. realizując projekt: <i>Pokaż mi swój język. Odmiany języka w naszym regionie</i>; • porządkuje informacje w problemowe całości, np. według epoki literackiej, autora, utworu, motywu lub innego zagadnienia; • korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; • wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedziach; • wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. realizując projekt: <i>Pokaż mi swój język. Odmiany języka w naszym regionie</i>; • porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; • w celu poszerzenia swojej wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej; • sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (plakat, gazetka, wypowiedź, referat, prezentacja), np. realizując projekt: <i>Pokaż mi swój język. Odmiany języka w naszym regionie</i>; • porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach; • w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej; • podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych; • szerzy wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą; • rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja, plakat, gazetka), np. realizując projekt: <i>Pokaż mi swój język. Odmiany języka w naszym regionie</i>; • porządkuje informacje w problemowe całości przez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;
---	--	---	--	---

Szczegółowe kryteria oceniania dla klasy III szkoły średniej

ZAKRES ROZSZERZONY

Uczeń spełnia wszystkie kryteria dla poziomu podstawowego, a ponadto kryteria wyszczególnione poniżej.
Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
--	--	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach; • na ogół rozpoznaje w utworach wybrane cechy prądów literackich i artystycznych (kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>); • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • poprawnie rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i określa elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • sprawnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • trafnie rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, wnikliwie i nieszablonowo odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej; • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i w sposób wyczerpujący określa elementy tradycji w utworach, rozumie i określa ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz bezbłędnie odczytuje ich funkcje; • trafnie, biegle rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację
--	---	--	---	---

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury

Ocenę **dopuszczającą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dostateczną**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **bardzo dobrą**
otrzymuje uczeń,
który:

Ocenę **celującą**
otrzymuje uczeń,
który:

<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensy, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • przy pomocy nauczyciela porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • na ogół rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensy, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: poprawnie odczytuje zawarte w nim sensy, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • w dużym stopniu wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • poprawnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • sprawnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • poprawnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensy, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło; • samodzielnie i wyczerpująco porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje główne style w architekturze; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco i oryginalnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensy, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło oraz wyjaśniając, na czym polega nawiązanie lub reinterpretacja; • samodzielnie, wyczerpująco i oryginalnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;
--	--	---	---	---

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> na ogół rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni. 	<ul style="list-style-type: none"> dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi bezbłędnie wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.

II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • z pomocą nauczyciela rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • na ogół określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • na ogół poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • określa rolę języka jako 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozumie i poprawnie wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • poprawnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • poprawnie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobrze rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • bezbłędnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • trafnie rozpoznaje i nazywa prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie i wnikliwie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego; • trafnie określa i charakteryzuje rolę języka jako narzędzia
--	---	---	--	--

II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • przy pomocy nauczyciela rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); • przy pomocy nauczyciela określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; • przy pomocy nauczyciela określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); • zazwyczaj poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; • zazwyczaj poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); • poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; • poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); • bezbłędnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; • bezbłędnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozpoznaje i wyczerpująco określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); • bezbłędnie i wyczerpująco określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; • bezbłędnie i wyczerpująco określa rolę języka w budowaniu świata.

II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> • na ogół stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi; potrafi modyfikować zapis w zamierzonym celu i uzasadnić podjętą decyzję.
III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki				
<p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • na ogół odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • na ogół rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu; • na ogół rozróżnia ironię w zależności od celu. 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień. • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście oraz przedstawia propozycję odczytania; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie i wyjaśnia pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia i omawia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza.
IV. Samokształcenie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> • zachęcany przez nauczyciela, sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • ukierunkowany przez nauczyciela, włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • często sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • często włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • często i chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; wykorzystuje ją w sposób typowy i nietypowy; • często, chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych; promuje kulturę szkoły i regionu.
--	--	--	--	--